

RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

CONSEIL D'ÉTAT
section de législation

advies 67.972/1
van 28 september 2020

avis 67.972/1
du 28 septembre 2020

over

sur

een ontwerp van koninklijk
besluit 'tot wijziging van het
koninklijk besluit van
17 maart 2013 tot beperking
van het gebruik van bepaalde
gevaarlijke stoffen in
elektrische en elektronische
apparatuur'

un projet d'arrêté royal
'modifiant l'arrêté royal du
17 mars 2013 limitant
l'utilisation de certaines
substances dangereuses dans
les équipements électriques et
électroniques'

Op 1 september 2020 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Minister van Leefmilieu verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een ontwerp van koninklijk besluit ‘tot wijziging van het koninklijk besluit van 17 maart 2013 tot beperking van het gebruik van bepaalde gevaarlijke stoffen in elektrische en elektronische apparatuur’.

Het ontwerp is door de eerste kamer onderzocht op 17 september 2020. De kamer was samengesteld Wilfried VAN VAERENBERGH, staatsraad, voorzitter, Chantal BAMPS en Wouter PAS, staatsraden, Michel TISON en Johan PUT, assessoren, en Wim GEURTS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Kristine BAMS, eerste auditeur-afdelingshoofd.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Chantal BAMPS, staatsraad.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 28 september 2020.

*

Le 1er septembre 2020, le Conseil d'État, section de législation, a été invité par la Ministre de l'Environnement à communiquer un avis, dans un délai de trente jours, sur un projet d'arrêté royal ‘modifiant l'arrêté royal du 17 mars 2013 limitant l'utilisation de certaines substances dangereuses dans les équipements électriques et électroniques’.

Le projet a été examiné par la première chambre le 17 septembre 2020. La chambre était composée de Wilfried VAN VAERENBERGH, conseiller d'État, président, Chantal BAMPS et Wouter PAS, conseillers d'État, Michel TISON et Johan PUT, assesseurs, et Wim GEURTS, greffier.

Le rapport a été présenté par Kristine BAMS, premier auditeur chef de section.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l'avis a été vérifiée sous le contrôle de Chantal BAMPS, conseiller d'État.

L'avis, dont le texte suit, a été donné le 28 septembre 2020.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING EN RECHTSGROND VAN HET ONTWERP

2. Het om advies voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit strekt tot omzetting van de vijf gedelegeerde richtlijnen die zijn opgesomd in het artikel 1, 1° tot 5°, van het ontwerp.

Ter omzetting van deze gedelegeerde richtlijnen worden de bijlagen III en IV bij het koninklijk besluit van 17 maart 2013 ‘tot beperking van het gebruik van bepaalde gevaarlijke stoffen in elektrische en elektronische apparatuur’ gewijzigd (artikelen 2 en 3 van het ontwerp).

Artikel 4, § 1, eerste lid, van het koninklijk besluit van 17 maart 2013 verbiedt het in de handel brengen van EEA¹, met inbegrip van kabels en reserveonderdelen voor de reparatie, het hergebruik, het aanpassen van functionele aspecten of het verbeteren van de capaciteit van deze apparatuur, die de in bijlage II genoemde stoffen bevat. Luidens het tweede lid van die bepaling, wordt in homogene materialen niet meer dan de in bijlage II genoemde maximale concentratiewaarde in gewichtsprocent getolereerd. De bijlagen III en IV van het koninklijk besluit van 17 maart 2013 bevatten de toepassingen waarvoor het verbod in artikel 4, § 1, eerste lid, van hetzelfde koninklijk besluit niet geldt (artikel 4, § 5, van het koninklijk besluit).

3. Voor de ontworpen regeling wordt rechtsgrond ontleend aan artikel 5, § 1, eerste lid, 1° en 3°, van de wet van 21 december 1998 ‘betreffende de productnormen ter bevordering van duurzame productie- en consumptiepatronen en ter bescherming van het leefmilieu, de volksgezondheid en de werknemers’, waaraan wordt gerefereerd in het eerste lid van de aanhef.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 2

4. Artikel 2, 2°, van het ontwerp betreft de omzetting van de gedelegeerde richtlijn (EU) 2020/365 van de Commissie van 17 december 2019 ‘tot wijziging, met het oog op aanpassing aan de wetenschappelijke en technische vooruitgang, van bijlage III bij Richtlijn 2011/65/EU van het Europees Parlement en de Raad wat betreft een vrijstelling voor lood in soldeer en afwerkingen van uiteinden voor gebruik in bepaald handgereedschap met verbrandingsmotoren’ en vervangt in bijlage III bij het koninklijk besluit van 17 maart 2013 rij 41, waarbij naar bepaalde klassen in richtlijn 97/68/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 1997 ‘betreffende de onderlinge aanpassing van de wetgevingen van de

¹ Dit is elektrische en elektronische apparatuur zoals omschreven in artikel 3, 1°, van het koninklijk besluit van 17 maart 2013.

lidstaten inzake maatregelen tegen de uitstoot van verontreinigende gassen en deeltjes door inwendige verbrandingsmotoren die worden gemonteerd in niet voor de weg bestemde mobiele machines' wordt verwezen.

Deze richtlijnverwijzing wordt door de gemachtigde als volgt toegelicht:

“Omdat richtlijn 97/68/EG ingetrokken is door ‘Verordening (EU) 2016/1628 van het Europees Parlement en de Raad van 14 september 2016 inzake voorschriften met betrekking tot emissiegrenswaarden voor verontreinigende gassen en deeltjes en typegoedkeuring voor in niet voor de weg bestemde mobiele machines gemonteerde interne verbrandingsmotoren, tot wijziging van Verordeningen (EU) nr. 1024/2012 en (EU) nr. 167/2013, en tot wijziging en intrekking van Richtlijn 97/68/EG’ en er dus geen interne regelgeving meer is die deze richtlijn omzet. Alsook omdat de drie klassen waarnaar verwezen wordt, niet overgenomen zijn in de verordening 2016/1628.”

Gelet op de vierde overweging en voetnoot 3 van richtlijn (EU) 2020/365 kan de toelichting van de gemachtigde worden bijgetreden.

Er dient evenwel te worden benadrukt dat uit de kenmerken van een EU-richtlijn volgt dat in principe niet de richtlijn zelf, maar de voorschriften van intern recht die de bepalingen ervan in de nationale rechtsorde omzetten, in die rechtsorde van toepassing zullen zijn. De klassen uit richtlijn 97/68/EG dienen bijgevolg in het voorliggende ontwerp te worden bepaald, waarbij de daaruit volgende aanvulling van het ontwerp in de plaats dient te komen van de verwijzing naar de voornoemde richtlijn.

*

1. En application de l'article 84, § 3, alinéa 1er, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, la section de législation a fait porter son examen essentiellement sur la compétence de l'auteur de l'acte, le fondement juridique et l'accomplissement des formalités prescrites.

*

PORTÉE ET FONDEMENT JURIDIQUE DU PROJET

2. Le projet d'arrêté royal soumis pour avis a pour objet de transposer les cinq directives déléguées énumérées à l'article 1er, 1° à 5°, du projet.

Afin de transposer ces directives déléguées, les annexes III et IV de l'arrêté royal du 17 mars 2013 'limitant l'utilisation de certaines substances dangereuses dans les équipements électriques et électroniques' sont modifiées (articles 2 et 3 du projet).

L'article 4, § 1er, alinéa 1er, de l'arrêté royal du 17 mars 2013 interdit de mettre sur le marché les EEE ¹, y compris les câbles et les pièces détachées destinées à leur réparation, à leur réemploi, à la mise à jour de leurs fonctionnalités ou au renforcement de leur capacité, qui contiennent des substances énumérées à l'annexe II. Selon l'alinéa 2 de cette disposition, il n'est pas toléré que la valeur de la concentration maximale en poids dans les matériaux homogènes excède celle précisée à l'annexe II. Les annexes III et IV de l'arrêté royal du 17 mars 2013 contiennent les applications pour lesquelles l'interdiction visée à l'article 4, § 1er, alinéa 1er, du même arrêté royal n'est pas applicable (article 4, § 5, de l'arrêté royal).

3. Le dispositif en projet tire son fondement juridique de l'article 5, § 1er, alinéa 1er, 1° et 3°, de la loi du 21 décembre 1998 'relative aux normes de produits ayant pour but la promotion de modes de production et de consommation durables et la protection de l'environnement, de la santé et des travailleurs', que vise le premier alinéa du préambule.

EXAMEN DU TEXTE

Article 2

4. L'article 2, 2°, du projet concerne la transposition de la directive déléguée (UE) 2020/365 de la Commission du 17 décembre 2019 'modifiant, aux fins de son adaptation au progrès scientifique et technique, l'annexe III de la directive 2011/65/UE du Parlement européen et du Conseil en ce qui concerne une exemption relative à l'utilisation du plomb dans les soudures et finitions des raccordements de certains moteurs à combustion portatifs' et remplace l'annexe III de l'arrêté royal du 17 mars 2013, ligne 41, qui fait référence à certaines classes de la directive 97/68/CE du Parlement européen et du Conseil du 16 décembre 1997 'sur le rapprochement des législations des États membres relatives aux

¹ Il s'agit des équipements électriques et électroniques, définis à l'article 3, 1°, de l'arrêté royal du 17 mars 2013.

mesures contre les émissions de gaz et de particules polluants provenant des moteurs à combustion interne destinés aux engins mobiles non routiers’.

Le délégué commente cette référence à la directive en ces termes :

« Omdat richtlijn 97/68/EG ingetrokken is door ‘Verordening (EU) 2016/1628 van het Europees Parlement en de Raad van 14 september 2016 inzake voorschriften met betrekking tot emissiegrenswaarden voor verontreinigende gassen en deeltjes en typegoedkeuring voor in niet voor de weg bestemde mobiele machines gemonteerde interne verbrandingsmotoren, tot wijziging van Verordeningen (EU) nr. 1024/2012 en (EU) nr. 167/2013, en tot wijziging en intrekking van Richtlijn 97/68/EG’ en er dus geen interne regelgeving meer is die deze richtlijn omzet. Alsook omdat de drie klassen waarnaar verwezen wordt, niet overgenomen zijn in de verordening 2016/1628 ».

Compte tenu du quatrième considérant et de la note de bas de page 3 de la directive (UE) 2020/365, on peut se rallier aux explications du délégué.

Il est à noter toutefois qu’il résulte des caractéristiques d’une directive UE qu’en principe ce n’est pas la directive proprement dite, mais les prescriptions de droit interne qui en transposent les dispositions dans l’ordre juridique national qui seront applicables dans cet ordre. Il convient dès lors de définir les classes de la directive 97/68/CE dans le projet à l’examen, le complément du projet qui en résulte devant remplacer la référence à la directive précitée.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER

DE VOORZITTER - LE PRÉSIDENT

Wim GEURTS

Wilfried VAN VAERENBERGH